

(נג): **האם יבמה מצווה במצות יבום.** תנן הבא על יבמתו בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון אפ"ל הוא שוגג והיא מזידה וכו' קנה, ע"כ. ובגמ', מאי אפ"ל לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא הוא שוגג והיא קמכוונה למצוה וכו'. וכתב הגר"י ענגל בגליוני הש"ס דמוכח מכאן דמצות יבום היא גם על היבמה. וכן העיר בשו"ת אבני נזר (אה"ע סי' עט אות ט). ועוד הביא באבני נזר דכן משמע מדברי התוס' (ה. ד"ה אכתי) דהקשו דנימא דעשה דיבום ידחה לא תעשה ועשה דאלמנה מן הנישואין לכהן גדול משום דאינם שוה בכל. והרי אם אין נשים מצוות על מצות יבום אף עשה דיבום אינו שוה לכל. [וראה עוד בגליוני הש"ס ליבמות לט: דהביא מדברי הרדב"ז (ח"א סי' תנז) דנחית להא דלדעת אבא שאול דהכונס את יבמתו לשם נוי ולשום אישות ולשום דבר אחר כאילו פוגע בערוה, אמאי לא עבר על איסור ערוה עם תמר היות ודעתו לא הי' לשם יבום. ובגליוני הש"ס העלה דאולי סגי בזה דתמר התכוונה לשם יבום.]

אך דעת החינוך (מצוה תקצח) שמצות יבום אינה נוהגת אלא בזכרים. ובגליוני הש"ס כתב דכן משמע מסוגי' כתובות סד. דהגמ' נקטה דאין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם, דאמרינן לה זיל לא מפקדת (פירש"י בפריה ורביה). והביא משו"ת הרשב"א המיוחסות לרמב"ן (סי' קפט) דעיקר מצות יבום משום פרו רבו, ובכן כיון דאין אשה מצווה אפרו ורבו כך אינה מצווה על מצות יבום. [וכן לשון הרשב"א בשו"ת (ח"א סי' יח), "ואין מברכין על מצוה שעיקרה אינה מצוה כגון חליצה ויבום שהעיקר משום פריה ורביה והיא אינה מצוה על פריה ורביה".] וכן דייק בשו"ת תורת חסד (ח"א סי' לא אות ד) בלשון הרמב"ם ריש הל' יבום שכתב, "מצות עשה מן תורה שייבם אדם אשת אחיו מאביו וכו'" ולא הזכיר שום מצוה על היבמה. ומ"מ ראה בספר חקרי לב (אה"ע סי' סד) שכתב דכמו שמצינו לדברי הר"ן בקידושין דאף דאין אשה מצוה בפרו ורבו יש לה מצוה במה שמסייעת לבעל לקיים מצותו, כך לענין יבום. וראה עוד בנידון בשדה חמד (ח"ח ריש הל' חליצה עמ' 131-130). וראה מה שהביא בספר חליצה כהלכתה (פ"א הע' י').

החבורה הראשונה תתקיים אי"ה בליל שני אור לז' אלול אחר תפילת מעריב

הנושא: ביאת ישן (נד).

עיקר תוס' פרק הבא על יבמתו – ראה מעבר לדף

עיקר תוס' פרק הבא על יבמתו

- (נג:) ולא חילק, שאנסוה, אין אונס עד וא"ת (נד.)
- (נד:) ישן
- (נה:) אשה לבעלה
- (נו:) מן הנשואין, מת
- (נו:) מן האירוסין
- (נז:) רב אמר, אמר שמואל, וחייבין עד וק' דב"פ בן סורר ומורה
- (נח:) שומרת יבם, ונקה
- (נח:) דהא, רב פפא
- (נט:) הא, פרט, אלא
- (ס:) שאינו, גילף
- (ס:) בראויה, סימן
- (סא:) אין זונה, שנבעלה
- (סא:) כל ביאה, וכן, פנוי, נ"מ
- (סב:) דכתיב, ר' יוחנן, בני פריה, דלאו, הכל מודים
- (סב:) חייב, סמוך, והנושא
- (סג:) שאין
- (סד:) יוציא, יוציא, ולילף
- (סה:) נישאת, תצא